

Makale Türü: Derleme Makalesi
Okul Öncesi Eğitim Sınıflarında Okula Uyum Süreciyle Başlayan ve İlerleyen Bir Süreç: Sınıf Yönetimi

Hülya GÜLAY OGELMAN¹

Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim, Okul Öncesi Eğitimi ABD.
Orcid id: 0000-0002-4245-0208

Nazife KOYUTÜRK KOÇER²

Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul
Orcid id: 0000-0002-2812-6380

ÖZ

Bu çalışmada, sınıf yönetimi konusu okula uyum bağlamında ele alınmıştır. Sınıf yönetimi kavramı çok sayıda unsurdan oluşan karmaşık bir yapıya sahiptir. Okul öncesi eğitim sınıflarında da diğer eğitim kademelerinde olduğu gibi sınıf yönetimi ile okula uyum süreci eş zamanlı olarak başlar ve ilerler. Ancak okul öncesi eğitimdeki birtakım farklılıklar (işleyiş, çocukların gelişim düzeyleri ve bu doğrultuda ilgi, istek ve ihtiyaçlarının farklılaşması, ailelerin sürece aktif bir şekilde dahil edilmeleri gibi) sınıf yönetiminde de farklılıklar meydana getirebilmiştir. Okul öncesi eğitimin kendine has özellikleri, çalışma koşulları gibi durumlar, sınıf yönetimi ve okula uyum bağlamlarında birtakım farklılıklar oluşturabilmektedir. Ancak sınıf yönetimi sürecinin farkında olup, çocukları tanıyıp ve bu konuda çocuklarla iş birliği yapmaya hazır olduğunda da üstesinden rahatlıkla gelinebilecek bir süreçtir.

Sınıf yönetimi birçok farklı unsurun yanı sıra özellikle okulun ilk haftalarında okul öncesi öğretmenin farkındalığı ile şekillenebilecek bir kavramdır. Bu nedenle öğretmen, kendine, çocuklara, ailelere, grup dinamiğine, ortama, programa yönelik yüksek düzeyde farkındalığa sahip olmalıdır. Okula uyum ve sınıf yönetimi okulun ilk günleriyle birlikte eş zamanlı gelişen ve birbirini etkileyen iki süreçtir. Kurallar, rutinler, iletişim ve etkinlikler, okula uyum ve sınıf yönetiminin ortak noktalarından bazılarını oluşturmaktadır. Bununla birlikte eğitim öğretim başlamadan önce öğrenme ortamlarının hazırlanması gereklidir. Serbest oyunların çocukları tanımak için önemli bir araç olduğu unutulmamalıdır. Çocukları tanımamanın yanı sıra aileleri de tanımak gerek okula uyum gerekse sınıf yönetimi açısından gereklidir.

Anahtar kelimeler: Sınıf yönetimi, okula uyum, okul öncesi eğitim, küçük çocuklar.

A Process that Begins and Proceeds with the Adjustment to School in Preschool Education Classes: Classroom Management

ABSTRACT

The subject of classroom management was discussed in the context of school adjustment in this study. The concept of classroom management has a complex structure consisting of various elements. As in other education levels, the classroom management and school adjustment process begins and progresses simultaneously in preschool education classes. However, some differences in preschool education (such as functioning, children's development levels and the differentiation of their interests, wishes and needs accordingly, and the active involvement of families in the process) can also create differences in classroom. The unique characteristics of preschool education and subjects such as working conditions may create differences in the context of classroom management and school adjustment. On the other hand it is a process that can be easily overcome if one is aware of the classroom management process, knows the children, and is ready to cooperate with the children on this issue.

As well as many different elements, classroom management is a concept that can be shaped by the awareness of the preschool teacher, especially in the first weeks of school. For this reason, teachers must have a high level of awareness of themselves, the children, families, group dynamics, environment, and program. School adjustment and classroom management are two processes that develop simultaneously and affect each other with the first days of school. Rules, routines, communication and activities are some of the common points of school adjustment and classroom management. However, it is necessary to prepare learning environments before education begins. It should be considered that free play is an important tool for getting to know children. In addition to knowing the children, getting to know the families is also necessary in terms of school adjustment and classroom management.

Keywords: Classroom management, school adjustment, preschool education, young children.

¹ **Sorumlu Yazar:** Prof. Dr. Hülya Gülay Ogelman, E-mail: ogelman@sinop.edu.tr

² **Yazar:** Dr. Nazife Koyutürk Koçer, E-mail: nazifekoyuturk@gmail.com

Giriş

Okul öncesi eğitim, diğer kademelerden farklı özelliklere sahiptir. Örnek olarak diğer kademelerdeki öğretmenler teneffüsten yararlanabilirken, okul öncesi öğretmenlerinin teneffüs araları bulunmamaktadır (Sabancı vd., 2018). İlkokul, ortaokul ve lise kademelerinin birinci sınıfları, okula uyum nedeniyle bir hafta önce açılırken, okul öncesi eğitimdeki tüm yaş gruplarındaki sınıflar, bir hafta erken açılmaktadır (MEB, 2023). Bunun dışında çocukların gelişim özelliklerinden kaynaklı olarak da okul öncesi öğretmenlerinin ihtiyaçları, sorunları vb. durumlar diğer eğitim kademelerinden farklılık göstermektedir. Örnek olarak ilkokul, ortaokul, lise kademelerindeki öğretmenler zorunlu durumlarda sınıftan ayrılabilirken, teneffüs arası olmayan okul öncesi öğretmenleri ihtiyaç molaları vb. durumlarda çocukları tek başına bırakıp kısa süreliğine de olsa sınıftan ayrılamamaktadır. Bu tür durumlarda, çocukları stajyer, yardımcı personel ya da herhangi bir idareci gözetiminde bırakarak kısa süreliğine sınıftan ayrılabilirler. Bunun yanı sıra okul öncesi eğitim kademesinde aile katılımı kapsamında anne-babalarla süreklilik gösteren bir iletişim süreci bulunmaktadır. Okul öncesi öğretmenleri, diğer eğitim kademelerine göre ailelerle daha çok iletişim kurarlar, etkileşim içindedirler, bir araya gelirler. Çalışma koşulları, okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özellikleri ve eğitim kademesine özgü durumlardan dolayı yaşamın ilk altı yılını kapsayan okul öncesi eğitim kademesi kolay bir sürece sahip değildir. Okul öncesi öğretmenleri iş günü boyunca bir dizi zorlu sorumluluğu (çocuklara öğrenme deneyimleri sağlamak, çocuklara yanıt vermek ve onları rahatlatmak, çocukların sağlığı ve hijyeniyle ilgilenmek, müfredat planlama, idari görevleri yerine getirmek, ailelerle iletişim kurmak vb.) dengelemektedirler (Harrison vd., 2019). Bu bağlamda okul öncesi öğretmenlerinde, diğer eğitim kademelerindeki öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde yıpranma görülebilmektedir (Whitebook vd., 2014). Okul öncesi öğretmenleri için mesleki zorlukların yanı sıra bu çalışmanın temel noktalarını oluşturan okula uyum ve sınıf yönetimi süreçleri de kolay olmayacaktır. Nitekim uzmanlar okul öncesi dönemdeki okula uyum ve sınıf yönetimi süreçlerinin birbirine paralel ilerlemekle birlikte kendi içinde bazı zorluklar barındırabildiğini ifade etmektedir (Coffee ve Kratochwill, 2013; Morris vd., 2010).

Okula uyum haftası bağlamında okul öncesi eğitim kurumları, bir hafta erken açılmaktadır. Ancak okula uyum, küçük çocukların bir hafta erken okula gelmeleriyle çözüme kavuşabilecek bir süreç değildir, daha çok zamana ve süreklilik gösteren planlamalara ihtiyaç bulunmaktadır. Sınıf yönetimi süreci de okula uyum gibi okulun açılmasıyla birlikte başlayan bir süreçtir. Eğitim öğretimin ilk haftalarında, okula uyum ve sınıf yönetimi eş zamanlı ilerleyen birbirleriyle etkileşim halinde bulunan kavramlardır. Örnek olarak öğretmenler, sınıf yönetimi becerileri aracılığıyla sınıfın sosyal iklimini ve çocukların uyumunu etkileyebilirler (Farmer vd., 2006). Bu doğrultuda, çalışmada okul öncesi eğitim sınıflarındaki sınıf yönetimi ve okula uyum süreçleri, birbirleriyle ilişkisi bağlamında ele alınmıştır.

Sınıf Yönetimi Nedir? Ne Değildir?

Sınıf yönetimi ile ilgili sadece çocuklara, kurallara ilişkin düzenlemeler yapmak konuya sınırlı bir bakış açısı ile bakmaya ve birçok unsuru göz ardı etmeye yol açacaktır. Sınıf yönetimi çok boyutlu bir kavram olduğu için farklı boyutların daha vurgulandığı çok sayıda tanıma rastlamak mümkündür. Örnek olarak, Galini ve Kostas (2014) sınıf yönetimini davranış problemleri açısından tanımlamış ve öğretmenlerin sınıftaki davranış problemleriyle baş etmek için uyguladıkları stratejiler olduğunu ifade etmişlerdir. Ancak sınıf yönetimi sadece davranış problemleri ile ilgili bir kavram da değildir. İyi organize edilmiş sınıf yönetimi planlamaları, fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel öğrenme ortamlarının

oluşturulmasını sağlar. Öğretmenlerin kendisi ve çocuklar için oluşturduğu sınıf ortamı, öğrenme sürecini büyük ölçüde etkilemektedir. Sınıf yönetimi, davranış yönetimi, çocuk davranışı gibi belli kavramlarla sınırlı olmayan tüm sınıf yaşantısını içeren çok sayıda amaca sahip bir kavramdır (Ming-Tak, 2008). Çocukların risk alma konusunda kendilerini güvende hissettikleri, cesaretlendikleri, yeni bilgiler edindikleri ve bir topluluğun değerli üyeleri olduğunu hissettikleri sınıflar, öğrenmenin en üst düzeye çıkabildiği ortamlardır. Dolayısıyla sınıf yönetimi, her gelişim alanını destekleyen, güven veren, aidiyet duygusunu pekiştiren aktif bir öğrenme ortamını ifade etmektedir (Cobbold ve Boaeteng, 2016). Kaihoi vd. (2023) sınıf yönetimini öğretmenlerin çocukların ihtiyaçlarına göre uyum sağlamasını ve çocukların katılımını sağlamak için çok çeşitli strateji ve taktikler uygulamasını gerektiren karmaşık bir görev olarak tanımlamıştır. Etkili sınıf yönetimi, çocukları öğrenme sürecine katılmaya teşvik eden, öğrenmeye motive eden, yıkıcı davranışların sakin bir yaklaşım içinde düzeltildiği bir öğrenme ortamı oluşturmazdır (Sullivan vd., 2014). Dolayısıyla sınıf yönetiminde çocuk katılımı, gelişimi destekleme, düzen sağlama, bireysellik, grup dinamiği, davranış yönetimi gibi farklı alanlar bir araya gelebilmektedir.

Sınıf yönetiminin çok boyutluluğu, öğretmen, çocuk, fiziksel koşullar, program, aileler gibi çok farklı unsurları barındırmasına da dayanmaktadır. Zayıf tekniklerle gerçekleştirilen sınıf yönetimi, öğrenmeyi olumsuz yönde etkileyebileceği gibi öğretmenlerin stres ve tükenmişlik düzeyini de arttırabilmektedir (Korpershoek, 2016; Paramita vd., 2020). Bu nedenle sınıf yönetimini belli başlıklar (kurallar vb.) ile sınırlamak yanlış olabilecektir. Sınıf yönetimi eğitim sürecindeki tüm unsurlardan etkilenebildiği gibi etki alanı da oldukça geniştir. Bununla birlikte okul öncesi eğitimin kendine özel durumları, sınıf yönetimi ve okula uyum süreçlerinde farklılaşmasına yol açabilmektedir.

Parmak İzleri Gibi Birbirlerinden Farklı: Okul Öncesi Sınıfları

Her sınıf parmak izi gibi eşsizdir, kendi kimliğine, profiline sahiptir. Bir yıl boyunca eğitim verilen 5 yaş grubu çocuklar bir sonraki yıl yerini başka bir 5 yaş grubuna bıraktığında, öğretmen aynı yaş grubuna sahip fakat farklı dinamikleri olan gruplarla çalıştığını fark edecektir. Öğretmen her yıl sınıf yönetimi ve kurallar sürecine yeniden başlaması gerekebilir. Aynı çocuk grubuyla farklı yaşlarda da çalışıyor olsa çocukların gelişimsel özellikleri doğrultusunda yeniden süreci başlatmalıdır. Üç yaş sınıfına bir öğretmen sonraki yıl çocuk grubu aynı olsa da gelişimsel süreçleri göz ardı etmemelidir. Örnek olarak 3 yaşta klikler oluşmuşsa yeni yaştaki sınıfta artık bu duruma önlem almak gereklidir.

Sınıf aktif bir mekanizmadır. Sorunsuz görünen bir sınıfta arka arkaya sorunlar yaşanabilir. Ya da sürpriz sorunlar olabilir. Örnek olarak ara tatil ya da yarıyıl tatilinin ardından bazı çocuklarda uyum sorunu görülebilir.

Çocuk sayısı, çocukların bireysel özellikleri (yaş, cinsiyet, mizaç, bireysel farklılıklar, hazır bulunuşluk düzeyleri, okul öncesi deneyimleri vb.), öğretmenin özellikleri (mizaç, kıdem yılı, tükenmişlik düzeyi, stres düzeyi, çocuğa ve mesleğe bakış açısı, deneyimleri vb.), uygulanan program, sınıfın fiziksel özellikleri (büyüklük, donanım vb.), okulun işleyişi (yarım/tam gün, atölye sistemi vb.), çocuk grubundaki denge (cinsiyet, yaş, fiziksel özellik vb.), yardımcı personelin/stajyerin olup olmaması, sosyo-kültürel çevre, sınıfta kaynaştırma çocuğunun olup olmaması, farklı kültürlerden çocukların olup olmaması, dönemin başlangıcından sonra okula başlayan çocukların olup olmaması, idarecilerin yaklaşımı şeklinde çok sayıda değişken okul öncesi sınıflarındaki dinamiği etkiler (Kaihoi vd., 2023; Shin ve Chung, 2009). Dolayısıyla sınıf yönetimi okul öncesi öğretmenleri için de çok boyutlu bir kavramdır (Wai-Shing, 2008).

Sınıf yönetimi birçok farklı unsurun yanı sıra özellikle okulun ilk haftalarında okul öncesi öğretmenin farkındalığı ile şekillenebilecek bir kavramdır. Bu nedenle öğretmen, kendine, çocuklara, ailelere, grup dinamiğine, ortama, programa yönelik yüksek düzeyde farkındalığa sahip olmalıdır.

Öğretmen, kendine yönelik farkındalıkta mizacı, yeterliliği, güçlü ve desteklenmesi gereken yönleri hakkında gerçekçi bir bakış açısına sahip olmalıdır. Bu anlamda kendini geliştirebilmelidir. Öğretmenin gruptan beklentisi, okula uyum ve sınıf yönetimine yönelik bakış açısı, uygulayacağı stratejiler açısından önemlidir. Örnek olarak verilmiş bir dizi soru, öğretmenin sınıftan, okula uyumdan ve sınıf yönetiminden beklentilerini ortaya koyabilecektir.

• Nasıl bir sınıf istiyorum/bekliyorum? Sorun çıkarmayan ama birbirinden kopuk bir sınıf mı? Yoksa neşeli, eğlenceli, coşkulu, zaman zaman gürültülü ama akran ilişkileri güçlü bir sınıf mı benim için daha önemlidir?

• Sessiz bir sınıf her zaman uyumlu bir sınıf mıdır?

• Gürültü her zaman olumsuz bir durum mudur?

• Sınıfta varlığı ile yokluğu bir olan çocuklar uyumlu/başarılı çocuklar mıdır?

• Soru soran, araştıran, eleştiren dinamik bir sınıf mı? Kurallara uyan, gürültü yapmayan ne söylenirse hemen yerine getiren bir sınıf mı? Yoksa farklı bir alternatif var mıdır?

• Sınıf yönetimi, kuralları mı ifade eder?

• Öğretmen olarak sınıftan beklentilerim nelerdir?

Bu soruların dışında öğretmenin algısını, beklentisini, önceliğini ortaya koyabilecek farklı sorular da olabilir. Önemli olan, öğretmenin çocuklardan (bireysel ve grup olarak) beklentilerini net ve gerçekçi bir şekilde ortaya koyabilmesi ve bireysel isteklerinin, önceliklerinin, tercihlerinin farkına varabilmesidir.

Çocuklara ve ailelere yönelik farkındalığı, onları kısa sürede tanımaya yönelik aktif bir çaba içinde olmasını gerektirir. Çocukların sağlık durumları, daha önce okul öncesine devam edip etmediği, ettiyse hangi tür kuruma gittikleri, anne-babaların eğitim düzeyleri, meslekleri, sosyo-ekonomik düzey, kardeş sahibi olup olmadığı, kardeşlerin cinsiyeti, yaşları, eğitim durumları, anne-babanın birlikte olup olmadığı, aile yapısı ile ilgili çeşitli özellikler (evde kimlerin yaşadığı, engelli bireyin olup olmadığı vb.), sınıf ortamındaki çocuklar arasında akraba olanların, dışarıda görüşen çocukların varlığı gibi çok sayıda değişkenin kısa sürede öğrenilmesi son derece önemlidir. Hatta bu değişkenlerden önce çocukların isimlerinin kısa sürede doğru bir şekilde öğrenilmesi gereklidir. İsimle hitap sağlıklı iletişimde önemli bir unsurdur. Dolayısıyla öğretmenin çocukların isimlerini kısa sürede doğru bir şekilde öğrenmesi iletişimi ve sınıf yönetimi kolaylaştırabilecektir. Özellikle son yıllarda iki isimli çocukların sayısında artış ile aynı isimli çocukların varlığı gibi durumlar, öğretmenin okula uyum ve sınıf yönetiminde işini kolaylaştırabilecektir. Benzer şekilde anne-babaların isimlerini kısa sürede öğrenmek, iletişimi güçlendirecektir.

Öğretmenin grup dinamiğine yönelik farkındalığı, çocukların mizaçları, birbirlerine uyumu, akran gruplarının özellikleri, kliklerin olup olmadığı, akran etkileşimleri gibi çeşitli özellikleri bilmelidir. Akranlar kendi aralarında özel bir dünya oluştururlar. Oyunlarına istedikleri ismi verebilir, gruplarına özel oyunlar üretebilir, var olan oyunların kurallarında istedikleri değişiklikleri yapıp kendilerine özel kılabilirler. Birbirlerine samimiyetten kaynaklı olarak isimler takabilir (alay etme amaçlı lakap takmadan farklılık içerir), özel selamlaşma biçimleri geliştirebilirler. Bu tür durumlar çocukların özel akran grupları oluşturmalarını sağlayacaktır. Akran dinamiklerinde olumlu yönler olduğu kadar olumsuz yönler de

bulunabilir. Birbirlerini sevmelerinin yanı sıra birbirinden hoşlanmayan, bir arada olmayı tercih etmeyen, mizaçları uyuşmayan, problemleri farklı şekillerde çözüp birbirini yanlış anlamış/değerlendirmiş çocuklar da olabilecektir. Akranlar arasındaki çeşitli deneyimler, grup dinamiklerinin farklı boyutlarını meydana getirir. Unutulmamalıdır ki, çocukların tamamı birbiriyle iyi anlaşmak, iyi arkadaş olmak zorunda bırakılmamalıdır. Birbiriyle daha iyi anlaşan, birbirine karşı daha mesafeli duran çocuklar olabilir. Çocuklara birbirlerini tanıma fırsatları sunulmalı ancak akran tercihleri noktasında yönlendirici olunmamalıdır. Böylece bir araya gelmeyen, oyun oynamayan, bilinçli ya da bilinçsiz olarak birbirinden uzak duran çocuklar ya da gruplardan bahsedilebilir. Dolayısıyla öğretmenler, akran dinamiklerinin olumlu ve olumsuz yönlerinin farkında olmalıdır. Akran gruplarının kimlerden oluştuğunun, bu grupların oluşma kriterlerinin neler olduğu, hangi akranların birbirine yakın/uzak olabildiğinin farkında olmaları gerekir. Öğretmen çocuklar arasındaki dengeleri, dinamikleri öğrendikçe, sınıf yönetiminde daha etkili bir rol üstlenebilir. Akran dinamiklerinin farkında olmayan bir öğretmen ise çocukların birbirlerine olan davranışlarını, tutumlarını yanlış/eksik yorumlayabilir, yanlış tepkilerde bulunabilir, çocuklara eşit davranma açısından dezavantajlı durumlar oluşturabilir.

Öğretmenin ortama yönelik farkındalığında öncelikle sınıfın çocuklara ev ortamını hissettirecek şekilde hazırlanması gerekir. Bir lise öğrencisi ile okul öncesi dönem çocuğu arasındaki zihinsel uçurum çoktur ve bu nedenle sınıfların çocukların zihinsel yaşına ve düşünce süreçlerine göre dekore edilmesi gerekir (Park, 2022). Bunun yanı sıra fiziksel koşulları etkin bir şekilde kullanabilme, fiziksel koşulları geliştirme yönündeki çabayı ifade edebilecektir. Örnek olarak bir öğretmen, sınıfın küçüklüğünden kaynaklı olarak iki öğrenme merkezi hazırlayabilmiş olabilir. Bu merkezlerden birini düzenli olarak değiştirerek (bir hafta fen, bir hafta matematik vb.) çocukların merkezlere yönelik motivasyonunu canlı tutabilir. Ek olarak, artık materyallerle merkezlere çeşitli materyaller hazırlanabilecek etkinlikler planlayarak, merkezlerdeki malzeme çeşitliliği desteklenebilir. Okul öncesi öğretmenleri, bahçede de öğrenme merkezleri oluşturabilirler. Bu da okul içindeki öğrenme ortamlarını zenginleştirebileceği gibi çocuklara farklı öğrenme ortamlarının sunulması açısından yararlı olabilir. Uygulamaya yönelik bu örneklerin yanı sıra çevre, davranış üzerindeki iki etkisinden ötürü sınıf yönetimi açısından önem taşımaktadır. Şöyle ki çevre, davranışların gerçekleşeceği koşulları sağlamanın yanı sıra davranışı takip eden sonuçlar ve etkilerle de ilişkilidir (Bull, Feldman ve Soly, 1987). Öğrenme merkezleri örneğinden devam edilecek olursa, öğrenme merkezlerinin işlevsel bir şekilde kullanılması, düzenli olarak güncellenmesi, materyal çeşitliliği gibi durumlar serbest oyun sırasındaki sınıf düzenini olumlu yönde etkileyebilecektir. Örnek olarak belli merkezlerde yığılma olmayabilir, çocukların merkezlerde zaman geçirme noktasında motivasyonlarını arttırabilir. Bununla birlikte öğrenme merkezlerindeki materyal çeşitliliği ile çocuklar daha çok beceri elde edebilir, uzun süreli etkinlikler (bloklardan kule, ev yapma vb.) planlayabilir çocuklar daha zaman içerisinde daha karmaşık beceriler elde edebilirler.

Şu sorular okul öncesi öğretmenlerine ortama yönelik farkındalıklarında ve planlama süreçlerinde yardımcı olabilir (Wai-Shing, 2008'den uyarlanmıştır):

- Sınıfınızın planlanmasında kendinizi rahat hissediyor musunuz?
- Çocukların sınıfı teşvik edici ve keyifli bulduğunu düşünüyor musunuz?
- Öğretmen masasını tamamen kaldırmayı ya da daha az kullanmayı düşündünüz mü?
- Çocukların sandalyelerini/minderlerini, masaları çeşitli şekillerde yeniden düzenlemeyi düşündünüz mü?
- Sınıf düzeni, çocuklara hangi mesajları gönderiyor? Bunun eğitim değerlerinizle tutarlı olduğunu düşünüyor musunuz?

Öğretmenin programa yönelik farkındalığı, okulda uygulanan programın temel noktalarını bilme ve eğitim sürecinde uygulamayı ifade etmektedir. Programa yönelik farkındalık, hazır planlar kullanmayı değil çocukların bireysel ve grup olarak ihtiyaçlarını karşılayabilecek özgün planlamaların yapılmasını içerir. Program uygulama esaslarına uyulmayan her durum sınıf yönetimini olumsuz etkiler. Örnek olarak hazır plan kullanılması, öğretmenin en temel program ilkesi olan çocuk merkezlilik ilkesini ihmal edilmesi anlamına gelir. Aynı okuldaki 5 yaş gruplarının bile farklı sınıf yönetimi stratejilerine ihtiyacı olduğu düşünüldüğünde, başkalarının hazırladığı planlar bizim sınıfımıza nasıl uygun olabilir? Başkası o sınıfın potansiyelini nasıl bilebilir? Basılı ya da elektronik bir kaynaktan alınan etkinliklerde bile çocuk grubuna göre uyarılma gerekebileceği düşünüldüğünde çocukları hiç tanımayan kişiler/kurumlar tarafından hazırlanmış planların ezbere kullanılması sınıf yönetiminin yanı sıra tüm eğitim sürecine zarar verebilecek bir uygulamadır.

Okula Uyum

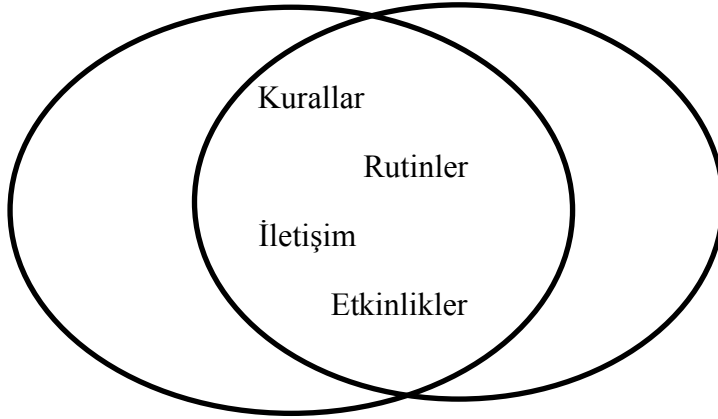
Okula başlama, karmaşık ve önemli değişikliklerle tanımlanabilen bir kavramdır. Bu değişiklikler arasında yeni beceriler öğrenme, okula uyum sağlama, yeni ilişkiler kurma ve yeni roller ve sorumlulukları üstlenme bulunmaktadır (Li ve Lau, 2019). Okul öncesi dönemde okula uyum, sosyal yeterliliği ve erken öğrenme becerilerini içermekle birlikte okulu sevme, sürece iş birliği ile katılma, kendi kendini yönetebilme becerilerini barındıran bir kavramdır (Ladd vd., 1999). Yaşamın ilk yıllarında önemli bir gelişimsel dönemeci oluşturan okula başlama süreci, çocuklar ve aileler için yüksek düzeyde stres/kaygı oluşturabilir. Bu stres/kaygı, önceki eğitim ortamları veya ev ile okul arasındaki farklılıklardan kaynaklanabilmektedir (McGettigan ve Gray, 2012). Okul öncesi eğitim kurumlarına uyum, çocuklar, öğretmenler ve aileler açısından üzerinde önemle durulması gereken kritik bir süreçtir. Okula başarılı bir şekilde uyum sağlayabilen çocukların, öğretmenleriyle, akranlarıyla olumlu ilişkiler geliştirebildikleri, sınıf kurallarına uyma, etkinliklere katılım gibi durumlarda başarılı olabildikleri, akademik başarı başta olmak üzere tüm gelişim alanlarında ilerlemeler kaydedildiği ve genel olarak uyumlarının ilkokulda da devam edebildiği ifade edilmektedir (Chi vd., 2018; Schulting vd., 2005). Bununla birlikte okula uyum sürecinde sorun yaşayan çocukların çatışmalı öğretmen ve akran ilişkileri geliştirebildikleri, akademik başarısızlık yaşayabildikleri belirtilmektedir (Johnson vd., 2000). Okul öncesindeki okula uyumun uzun süreli etkilerine yönelik olarak Lee ve Bierman (2015) tarafından yapılan bir araştırmada, okul öncesi dönemdeki saldırganlık, içe kapanıklık ve öğrenme sürecine katılımın, ilkokuldaki okur yazarlık becerileri ile ilişkili olduğu ifade edilmiştir.

Görüldüğü üzere yaşamın ilk yıllarındaki okula uyum kısa ve uzun süreli etkileriyle çocukların hayatını etkileyebilmektedir. Bu noktada, okula uyum süreciyle ilgili okul öncesi öğretmenlerine önemli görevler düşmektedir.

Okula Uyum ve Sınıf Yönetimi

Sınıf yönetimi ile okula uyum sürecinin ortak yönü, etkileşim halindeki iki değişken olmalarıdır. Başarılı sınıf yönetimi stratejileri, çocukların okula uyumunu olumlu yönde etkileyebilir (Webster-Stratton vd., 2011). Benzer bir şekilde kaotik bir sınıf ortamı, çocukların öz yeterlilik düzeyini, duygusal ve davranışsal kontrolü azaltabilmektedir (Berger vd., 2017). Çocukların okula uyum sürecindeki zorluklar da sınıf yönetimi stratejilerini şekillendirebilir. Örnek olarak, okulun ilk haftasında zaman zaman ağlayan bir çocuğun olduğu sınıfta, öğretmen, ağlayan çocuğun kendi kendine geçirdiği kısa süreli zamanların iyi geldiğini fark etmiş olabilir. Bu durumda öğretmen sınıftaki öğrenme merkezlerinden birini

dinlenme merkezi olarak düzenleyebilir. Sınıfta ağlayan çocukların olmadığı bir sınıfta öğretmen dinlenme merkezi gibi özel bir alanın yanı sıra arkadaşlık ilişkilerini geliştirici etkinlikleri daha sık uygulamaya ihtiyaç duyabilir. Bir diğer örnekte önceki yıl aynı sınıfa paylaştan 4 yaş çocuk grubu, sonraki yıl 5 yaş grubunda da bir arada olsun. Öğretmen bu tür bir sınıfta 5 yaş okula uyum haftasında önceki yılın kliklerinin devam etmesini uygun bulmayabilir ve zaman zaman önceden pek yakın olmayan çocukların bir araya gelmesini sağlayabilecek uygulamalara, küçük grup etkinliklerine başvurabilir. Görüldüğü gibi okula uyum ve sınıf yönetimi okulun ilk günleriyle birlikte eş zamanlı gelişen ve birbirini etkileyen iki süreçtir. Kurallar, rutinler, iletişim ve etkinlikler, okula uyum ve sınıf yönetiminin ortak noktalarından bazılarını oluşturmaktadır.

Şekil 1. Sınıf yönetimi ile okula uyum kavramlarının kesişim noktaları

Kurallar

Okula uyum ile sınıf yönetimi kavramlarının kesişim noktalarından biri **kurallardır**. Kurallarla ilgili olarak okula uyum bağlamında ilk olarak ifade edilebilecek konulardan biri, özellikle ilk birkaç hafta kuralların tekrar tekrar hatırlatılması, sınıf düzenine ilişkin konuların ele alınması gerekebilir. Kurallara uymada tutarlı olunmadığı ve/veya ilk haftalarda bu hassas bakış açısı göz ardı edildiği takdirde yıl boyunca bazı aksaklıklar görülebilir. Sınıf kurallarını oluşturma, bu kurallara istikrarlı bir şekilde uyma çocukların okula alışması ve sınıf düzeninin oluşturulması açısından ilk günlerden itibaren gereklidir.

Sınıf kurallarının belirlenmesinde öncelikle çocuklara “Kural nedir? Kurallara uyersak/uymazsak neler olur?” konularıyla ilgili farkındalık kazandırmak gereklidir. Bununla ilgili dramalar oynatılabilir, hikâyeler anlatılıp canlandırılmalar yapılabilir. Aile katılımı etkinlikleri ile evdeki kurallarla ilgili farkındalık artırılabilir. Bu uygulamalar, okula uyum haftasından itibaren başlamalıdır. Sınıf kuralları, okula uyum haftasından itibaren hızlıca ele alınıp, belirlenmesi ve uygulanması gereken bir konudur. Çocukların uyum süreci, kurallara uyumu da içerir. Bu nedenle öğretmenler, sınıf kuralları konusuna çocuklarla bir araya geldikleri andan itibaren değinmelidirler. Çocuklarla kural ve kuralların önemi konuları ele alındıktan sonra sınıfın kuralları belirlenmelidir.

Kuralların Belirlenmesi: Öğretmenler zaten sınıf kurallarının neler olması/olabileceği ile ilgili bilgi ve deneyim sahibidirler. Ancak çocukların içselleştirmesi açısından yine de çocuklarla birlikte belirlenmelidir. Öncelikle çocuklara sınıfta da evdeki, trafikteki gibi kurallara ihtiyaç duyduğumuz ifade edilmelidir. Bu noktada özel bir etkinlik ile sınıfta kurallara duyulan ihtiyaçla ilgili farkındalık oluşturulabilir. Ardından sınıftaki kuralların neler olabileceğine yönelik beyin fırtınası yapabilir. Beyin fırtınası sırasında öğretmen çocukların

görüşlerini basit bir şekilde görselleştirebilir, çocuklarla canlandırmalar yapılabilir ya da kurallarla ilgili görseller önceden hazırlayıp çocukların cevaplarına göre uygun olanları tahtaya/panoya yapıştırabilir. Beyin fırtınasının ardından öğretmenin rehberliği ile söylenen kurallardan seçimler yapıp öğretmenin ekleyecekleri kurallar hakkında konuşularak kuralların son şekli verilir. Kurallarla ilgili bir pano hazırlanması önem taşımaktadır. Bu pano çocuklara kuralların hatırlatılması açısından önem taşır. Bu pano hazır görsellerden oluşturulabilir, çocukların boyayacağı resimler hazırlanabilir böylece hem resim etkinliğinin içinde gerçekleştirilip hem de daha çok pekiştirme fırsatı bulunabilir. Sınıf kuralları panosunda hem görsellerin hem de yazıların bulunması okuma yazma farkındalığı açısından yarar sağlayacaktır. Okul öncesi dönem çocukları göz önünde bulundurulduğunda yazıların görsellerden küçük olması gereklidir. Kuralları belirlerken çok sayıda kural belirlenmemelidir. Hem panonun büyüklüğü hem de çocukların anlayabileceği şekilde çok temel noktalar kural olmalıdır. Örnek olarak, etkinliklerden sonra sınıfın toplanması, hiçbir şeye/kişiye karşı şiddet uygulanmaması gibi. Kuralların tüm çocuklar tarafından anlaşıldığından emin olunmalıdır.

Kuralların Pekiştirilmesi: Kuralların pekiştirilmesi için öncelikle pano hazırlandıktan sonra her kurala ilişkin özel etkinliklerin yapılması büyük katkılar sağlayabilir. Günlük rutin içerisinde kurallarla ilgili konuşulabilir, kurallar uygulanırken çocuklara özel hatırlatmalarda bulunulabilir. Örnek olarak “Bakın Ali gibi etkinlik bittiğinde oyuncaklarımızı, malzemelerimizi topluyoruz.” Kuralların pekiştirilmesi için uygulamada da kararlılık gösterilmelidir. Tüm çocuklar ve her koşulda kurallar uygulanmalıdır, keyfi olarak değiştirilmemelidir. Kurallardan taviz verilirse çocukların öğrenmesi, içselleştirmesi zorlaşacaktır. Kuralların değiştirilmesi gerekiyorsa çocuklara bu konu ile ilgili detaylı bilgi verilmelidir. Çocuklara bilgi verilmeden, sebebi açıklanmadan değişiklik yapılmamalıdır.

Yeni Kurallar: Zaman içerisinde yeni kurallara ihtiyaç olabilir. Bu noktada sınıf kuralları panosu güncellenmelidir. Dönem başındaki kurallar yıl boyunca devam edecek ve hiç değişmeyecek şekilde bir kesinlik bulunmamaktadır. Çeşitli ihtiyaçlardan, deneyimlerden dolayı kurallar güncellenebilir. Kurallar güncelleneceği zaman ilk kez belirlendiğinde hangi basamaklar izlendiyse eklenecek kurallarla ilgili de aynı sürecin tekrar edilmesi gereklidir. Öğretmen çocuklara söylemeden yeni kurallar belirleyip, panoya onlardan habersiz kural eklememelidir. Çocuklar kural sürecinin farkında olmalıdır. Zaman zaman yeni kurallara ihtiyaç duyulabileceği, sınıfta da yeni bir kuralın gerektiği şeklinde öncelikle çocuklara “kurallarda ihtiyaç duyulduğunda” değişim olabileceği algısı oluşturulmalıdır. Ardından drama gibi çalışmalarla yeni kuralın ne olduğu öğretilmeli, ardından sınıf kuralları panosuna yine bir etkinliğin parçası olarak yeni kural dâhil edilmelidir.

Rutinler

Rutinler, çocukların kendilerini güvende ve emniyette hissetmeleri için önemli olan tutarlılığın sağlanmasına yardımcı olur, sınıftaki öngörülebilirliği, tutarlılığı artırır. Rutinlerin esnek ve hem bireysel olarak çocuğa hem de gruba duyarlı olacak şekilde uygulanması önem taşımaktadır. Böylece çocuklar neyin ne zaman olacağını bilirler ve bu durum onların kendilerini güvende hissetmelerine katkı sağlar (Centre for Education Statistics and Evaluation, 2020; Winderlich, 2017). Rutinler yalnızca günlük çalışma süreçlerini yapılandırmakla ve zamanın kısıtlı olduğu sınıfın performansını desteklemekle kalmaz aynı zamanda zorlu durumlarla uğraşırken de gereklidir (Maag Merki vd., 2023). Çocuklar düzensiz ve öngörülemeyen rutinlerin oluşturduğu bir sınıf yönetimi anlayışı içerisinde, başkalarına güvenmekte zorlanabilir ve desteklenmediklerini hissedebilirler. Bu durum, bilişsel ve duygusal düzenleme kapasitelerine olumsuz katkıda bulunabilir, onları sorunlu veya zor olarak algılanan davranışlar geliştirme risklerini arttırabilir ve okula uyumlarını

zorlaştırabilir (Valiente vd., 2007). Rutinler sayesinde okula uyum ve sınıf yönetimi sorunları azaltılabilmektedir (Bohn vd., 2004; Rawlings vd., 2017).

Rutinler de kurallar gibi okulun ilk günlerinden itibaren başlayan bir süreç olup okula uyum ve sınıf yönetimi ile ilişkilidir. Rutinlerin uygulanmasında şu unsurlara dikkat edilebilir:

Rutinler, görseller kullanılarak planlanabilir.

Halka zamanında oturmak ve el yıkamak gibi ortak grup rutinlerini basamaklandırılabilir (adım adım yapılmasını sağlanabilir).

Programdan uzak kalmaktan kaynaklanan değişikliklerine dikkat edilebilir. Bu değişikliklerin rutinlere yansması değerlendirilmelidir.

Her günün başında program ve rutinler gözden geçirilmelidir.

Gün boyunca etkinliklerden önce ve sonra programa bakılmalıdır.

Rutinlerdeki adımlarla ilgili çocuklara model olunmalı ve çocukların bunları uygulamasına izin verilmelidir. Örnek olarak el yıkamayla ilgili olarak “bir lavabonun önüne geçme, sabunu eline damlatma, ellerin sabunlanması, musluğun açılması, ellerin yıkanması, musluğun kapatılması, ellerin kurulanması” şeklinde adımlar oluşturulmalı. Çocuklara bu adımlar öğretilirken öğretmen model olmalı, hatta görselleştirilmelidir.

Çocuklar rutini hem takip etmeye çalıştığında hem de takip etmeyi başardığında olumlu, tanımlayıcı geri bildirimler sağlanmalıdır.

Rutinlerin çocuklar tarafından anlaşıldığından emin olunmalıdır (Hemmeter vd., 2006).

Kurallar gibi rutinlerde de ilk haftalardaki aksaklıklar (çocukların unutulması, karıştırılması vb.) karşısında sabırlı olunmalı, çocuklara bireysel ve grup olarak hatırlatmalar yapılmalıdır.

İletişim

Okula uyum ile sınıf yönetimi kavramlarının kesişim noktalarından bir diğeri **iletişimdir**. Öğretmen-çocuk iletişimi, çocukların sosyal, duygusal, dil ve bilişsel gelişimini destekleyebilmektedir (Perlman vd., 2016). Öğretmen çocuk arasındaki çatışmaya dayalı, uzlaşmacı olmayan iletişim, sınıf düzenini olumsuz yönde etkileyebilir, çocukların stres düzeyini arttırabilir (Hutchings vd., 2007). Nitekim iletişim becerileri çocukların doğrudan davranışlarını etkileyebildiği için sınıf yönetimi becerilerinin kritik bir unsuru olarak kabul edilmektedir (Fogelgarn vd., 2020). Bu bağlamda hem çocukların gelişimini desteklemek hem de genel olarak olumlu bir sınıf atmosferi oluşturmak açısından çocuklarla, ailelerle, personel ve yöneticiyle olumlu ilişkiler geliştirmek gereklidir. Örnek olarak, çocuklara, ailelere, diğer öğretmenlere ve personele karşı gülümseyerek, soğukkanlı, empatik bir iletişim kurmak gereklidir. Okul öncesi öğretmenliği doğası gereği güler yüzlü olmayı gerektirir. Mizaç olarak güler yüzlü olunamasa bile yumuşak bir ses tonu, ilgili, sevecen bir yaklaşım içinde olunabilir. Bunun için doğuştan getirilecek özelliklere ihtiyaç bulunmamaktadır. Öğretmenlik her meslek gibi sevilerek yapılması gereken bir meslektir. Özellikle okul öncesi öğretmenliğin hitap ettiği yaş grubunun ihtiyaçları göz önünde bulundurulduğunda, sevgi dolu, güler yüzlü yaklaşımın önemi kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Öğretmen, çocuklara iletişim konusunda da model olmalıdır. Nezaket, ses tonu, konuşma şekli başta olmak üzere gerek çocuklarla gerekse diğer öğretmenler ve personellerle iletişim kurarken model olmalıdır.

Öğretmenler, profesyonel bir bakış açısı içerisinde kendi özel sorunlarını çocuklara yansıtmamalıdır. Yetişkin dünyasında çok sıkıntılı dönemler olabilir ancak unutulmamalıdır ki çocuklar bunlardan sorumlu değildirler. Anne-babalarla da sorunlar yaşanabilir ancak bu durumlar da çocukla ilişkiye yansıtılmamalıdır. Öğretmen, anne-babalarla sorunlar yaşayabilir, anne-babalar öğretmenlere empatiden uzaklaşan tutumlar sergileyebilirler ancak bu durumlar çocuk-öğretmen ilişkisine zarar vermemelidir. Benzer bir

şekilde bazı anne-babalar çeşitli nedenlerle (öğretmene yakın oturma, önceden tanıma, aynı okulda görev yapma, ortak tanıdıklar vb.) öğretmenle diğer ailelere göre daha yakın ve samimi bir ilişki içinde olabilirler. Bu durumda da gergin ilişkileri sınıfa yansıtma gibi yakınlıkları, samimiyeti de sınıfa yansıtılmamak gereklidir. Bu noktada, öğretmenlerin profesyonel bir bakış açısına sahip olması gereklidir.

Sınıf yönetiminde tüm çocuklara ulaşmak gereklidir. Birkaç başarılı, girişken çocuğa yatırım yapıp sönük, çekingen, pasif kalmış çocukları göz ardı ederek ilişkilerinde ve uyumunda sorun yaşayıp etiketlenen çocuklar üzerinden başarılı bir sınıf yönetimi gerçekleştirilemez. Bu bağlamda, çocuklara ve ailelere karşı adil olma, onlara eşit davranma iletişim açısından da gereklidir. Ek olarak öğretmenler zor çocuklarla iletişimlerinde problemleri önleyici stratejilerden (zaman çizelgeleri kullanma, özel yönergeler ve etkinlikler arasında net geçişler) yararlanabilirler (Hutchings vd., 2007).

Çocuklar her gün okul öncesi sınıf ortamında öğretmenin ilgisini çekmek için de çabalayıp ilgi çekmek için çeşitli davranışlar ortaya koyarlar. Bu davranışlardan bazıları kurallara uymak, kendisinden beklenenleri yerine getirmek olabilirken bazıları saldırganlık, sınıf kurallarına uymama gibi olumsuz davranışlar olabilir (Nelsen, Lott ve Glenn, 2000). Olumsuz davranışlar bazen çocuklar için bir iletişim şekli olabilir. Öğretmen, çocukların bu davranışlarının ardındaki amaçların farkına varmalıdır. İletişim sürecinde çocukların davranışlarının nedenlerine odaklanabilmelidir. Bu odaklanma hem sınıf yönetimi hem de okula uyum açısından önem taşımaktadır.

Etkinlikler

Okula uyum ile sınıf yönetimi kavramlarının kesişim noktalarından bir diğeri **etkinliklerdir**.

Etkinlik öncesi hazırlıklar: Etkinlik öncesinde mekandaki tüm hazırlıklar tamamlanmalıdır. Mekandaki düzenlemelerin tamamlanmasının yanı sıra materyaller de önceden hazırlanmalıdır. Etkinlik sırasında materyal hazırlamak dikkati dağıtabilir, sınıf düzenini bozabilir. Materyaller yedekli bir şekilde önceden hazırlanmalıdır. Yedekleriyle hazırlanmasının sebebi, etkinlik öncesinde ya da sırasında materyaller zarar görebilir, kullanılmaz hale gelebilir. Ayrıca drama gibi çocukların serbestçe materyallerini seçebildikleri etkinliklerde, çocuklar bazı materyalleri daha çok talep edebilirler. Bu ve benzeri durumlarda yedekli materyallerin olması, oluşabilecek karmaşayı azaltabilir. Örnek olarak bir drama etkinliğinde, elma, armut, çiçek, kelebek, ağaç kostümleri olsun. Öğretmen kendi planlaması doğrultusunda her role kaç çocuğun seçileceğini planlayıp, bazılarında iki bazılarında üç tane hazırlamıştır. Ancak çocuklara istedikleri rolü alabilecekleri söylenildiğinde, iki kelebek rolünü üç çocuk istemiştir. Bu durumda öğretmen dramının ve hatta okul öncesi eğitimin esnekliği ilkesinden yola çıkarak üç çocuğun rolü oynamasını sağlayabilecek bir çözüm bulmalıdır. Bu noktada materyallerin yedeğinin olması, bu tür durumlarda öğretmenin işini kolaylaştıracaktır.

Etkinlikler arası denge: Hareketli-hareketsiz, açık alan-kapalı alan, bireysel-küçük grup-büyük grup ve süre değişkenleri açısından etkinlikler arasındaki denge olmalıdır. Hareketli-hareketsiz etkinlikler dengeli olmakla birlikte arka arkaya yapılan aynı tür (hareketli-hareketli, hareketsiz-hareketsiz vb.) etkinlikler çocukları farklı şekilde etkileyebilir. Oturarak yapılanlar sıkılmaya, dikkat dağınıklığına yol açıp hareket düzeyini arttırabilir. Hareketli etkinlikler de yorulup dikkatlerinin dağılmasına yol açabilir. Mekân açısından sınıf etkinliklerinin yanı sıra açık alanda etkinlikler de dengeli bir şekilde yapılmalıdır. Sürekli büyük grup etkinlikleri yaptırılmamalıdır. Çocuklar bireysel ve küçük gruplarla da etkinlikleri

yürütebilmelidirler. Süre açısından çok uzun süren etkinlikler arka arkaya uygulanmamalıdır. Bu durum çocukların etkinliklere dikkatini vermesini zorlaştırabilir.

Etkinliklerdeki esnek yaklaşım: Her bir etkinlik için zaman planlaması yapılmalıdır. Etkinlikler zamandan bağımsız düşünülmemelidir. Okul öncesi eğitimde esnek bir yaklaşım söz konusudur. Etkinlikler belirlenen zamandan önce ya da sonra bitebilir. Çocukların hoşlarına giden bir oyun olduğu takdirde yeniden oynanmasına izin verilebilir. Ancak bu esnek yaklaşım, etkinliklerle ilgili bir zamanlamanın yapılmayacağı anlamına gelmemektedir. Esnek yaklaşım doğrultusunda sürede birtakım aksaklıklar olabilsede öğretmenin süre ile ilgili bir planlaması olmalıdır. Aksi takdirde erken biten ya da yetişmeyen günlük akışlarla karşılaşılabilir. Bazı durumlarda günlük akışta aksaklıklar olabilir ancak bu sıklıkla gerçekleşirse zamanlama başta olmak birçok açıdan (etkinliklerin zorluk türü, etkinliklerin aktif-pasif dengesi vb.) düzenleme yapılması gerektiği düşünülebilir.

Etkinlik sırasında: Etkinlik sırasındaki çeşitli durumlar öğretmenin müdahalesini gerektirebilir. Örnek olarak etkinliklerde çocukların dikkatleri çeşitli nedenlerle dağılır. Böyle durumlarda “kısa bir mola vermek” dikkatin toparlanması ve etkinliğe sağlıklı bir şekilde devam etmek açısından yararlı olabilecektir. Erkek çocuk sayısının kızlara göre daha fazla olduğu ve dikkat dağınıklığı, aşırı hareketlilik tanısı olan üstün zekâlı bir erkek çocuğunun (Ali) yer aldığı bir okul öncesi sınıfı üzerinden örnek verilebilir. Ali tanısından ve üstün zekasından dolayı diğer çocukların arasında kısa sürede sıkılmakta, etkinlikten uzaklaşmakta ve liderlik özelliğinden kaynaklı da diğer çocukların dikkatini çok kısa sürede dağıtabilmekteydi. Erkek çocuk sayısının fazla olmasından kaynaklı da sınıfta gürültü ve hareketlilik oldukça fazlaydı. Ali, etkinliklerde sıkıldığında hemen diğer çocukların da dikkatini dağıtıp etkinliği sabote etmeyi alışkanlık haline getirmişti. Sınıfın öğretmeni, en başta etkinlikleri tamamlayabilmek, sınıf düzenini sağlayabilmek adına bir önlem alması gerektiğini düşünmüştür. Ali'nin sosyal bir çocuk olmasından yola çıkarak “sarılma molaları” oluşturmuştur. Ali'nin hareketlerini takip ederek, dikkatinin dağıldığı, sıkılmaya başlayıp anda “Haydi şimdi herkes bir arkadaşına sarılsın. Hep birlikte Ali'ye sarılıyoruz. Hep birlikte öğretmene sarılıyoruz.” şeklinde değişen yönergelerle kısa bir sarılma molası vermeye başlamıştır. Bu neşeli mola sırasında çocukların yakınlaşmaları ve sosyal becerilerini desteklenebilecektir. Aynı zamanda dikkatlerini tekrar toparlamayı sağlamıştır. Etkinlikler arası geçişlerde de zaman zaman bu sarılma molasına başvurmuştur. Öğretmenler kendi mola zamanlarını oluşturabilirler.

Etkinlik içerisinde tuvalet ya da su gibi aralar verilecekse tüm sınıf için aynı anda verilmesi, bireysel olarak verilmesinden daha yararlı olabilir. Çocuklardan biri tuvalete gitmek istediğinde arka arkaya gitmek isteyenler olabilecektir. Bu nedenle minik bir mola şeklinde tüm çocuklara aynı anda ihtiyaç arası vermek, grup olarak etkinliğe yönelik uyumu kolaylaştırabilir. Aksi takdirde çocuklar tek tek ve farklı zamanlarda sınıftan çıktıklarında, etkinliğe ilişkin bütünlük bozulabilir. Örnek olarak küçük gruplarla yürütülen bir etkinlikte çocukların bireysel olarak etkinlikten ayrılmaları, çocukların bir arada çalışmasını olumsuz yönde etkileyebilir.

Etkinlik geçişi: Etkinlik zamanı kadar önem taşıyan bir rutindir. Etkinlik geçişleri bir rutin olmasına karşılık başlayacak olan ve biten etkinliklerle ilişkili olduğu için bu başlık altında ele alınmıştır. Etkinlikler arası geçiş için öncelikle hali hazırdaki etkinliğin tam olarak bitirilmesi gereklidir. Değerlendirme yapma, etrafın toplanması, çalışmaların tamamlanması/toplanması gibi etkinliğin gerektirdiği tüm tamamlama işlemlerinin yerine getirilmesi gereklidir. Sınıfı toplama, etkinlikler arası geçişte sıklıkla karşılaşılacak bir durumdur. Etkinliğin sonunda sınıfı toplarken öncelikle çocukları bir araya toplanmalıdır.

Çocukların her biri farklı bir yerde ve farklı bir işle/kişiyle ilgilenirken sınıfı toplatmaya çalışılmamalıdır. Çünkü bazı çocuklar duymayacak, bazılarının dikkati dağınık olacak, bazıları duysa da durumu tam olarak anlamayabilecektir. Dolayısıyla çocukları toplayıp, sessizliği sağlamak ve göz teması kurmak, yönerge vermek açısından önem taşımaktadır. Bu aşamaların ardından çocuklara sınıftaki oyuncakları ya da masadaki araç gereçleri, eşyaları toplamalarını söylelenebilir. Toplama işi eğlenceli hale getirilip bir oyuna dönüştürüldüğünde çocukların sürece daha kolay uyum sağlamaları, kısa sürede eğlenerek toplamaları desteklenmiş olabilecektir. Örnek olarak oyuncak toplamayı “karıncaların yiyeceklerini yuvalarına taşımalarına” benzeterek çocuklara “Hepiniz birer karıncasınız ve oyuncaklar da karıncaların yiyecekleri olacak. Karıncalar, kış için yiyeceklerini topluyor. Hadi bakalım. Hangi karıncalar daha çok yiyecek toplayacak? Ortalıkta hiç yiyecek kalmamasın. Karıncalar yiyeceklerini toplasın, kışın rahat etsin.” şeklinde yönergeler verilebilir. Böylece oyuncak toplamak hem eğlenceli hale gelebilir hem de daha kısa sürebilir. Bu bağlamda oyunlaştırabilme bazı problemleri çözebilir.

Etkinlikler arası geçişlerde, etkinliklerin başında ve sonunda çocuklarla konuşmak son derece önemlidir. Çocuklara etkinliğin ismi, türü hakkında bilgi verilmelidir. Örnek olarak drama etkinliğine oyun denmemeli, çocuklar tüm etkinlik türleriyle ilgili doğru bilgi sahibi olmalıdırlar. “Kesme yapıştırma yapacağız” yerine “Sanat etkinliği yapacağız.” şeklinde bilgilendirme yapmak daha doğrudur. Çocuklara bu bilgiler verilirken bir arada olmaları, dikkatlerini öğretmene vermiş olmaları önem taşımaktadır. Bunun için çocuklar çember şeklinde bir araya getirilebilir.

Etkinlikler arası kolaylaştırabilecek bir diğer yöntem, etkinliklerin aktif-pasif dengesine göre düzenlenmesidir. Pasif-pasif ya da aktif-aktif etkinlik sıralamaları yerine pasif-aktif şeklinde hareketsiz ya da az hareketli bir etkinlikten sonra hareketli bir etkinlik tercih edilmelidir. Örnek olarak hikâyeye okunduktan sonra oyun oynatılabilir. Bir deneyin ardından drama yaptırılabilir. Ancak çocukların oturarak hikâyeyi dinledikleri bir etkinlikten sonra masalarda gerçekleştirilen bir matematik etkinliği yaptırılmamalıdır. Bir diğer örnekte de arka arkaya iki hareketli oyunun oynatılmaması gerekliliği belirtilebilir.

Bazı durumlarda (çocukların dikkatinin dağılması vb.) etkinlik tamamlanamayabilir. Tamamlanmayan etkinliklerle ilgili çocuklarla konuşulmalı, onlara bilgi verilmeli, etkinliğin farklı bir zamanda tamamlanacağı ifade edilmelidir. Tabii tamamlanmayan etkinliklerin farklı bir zamanda tamamlanmasına da özen gösterilmelidir.

Etkinliğin değerlendirilmesi: Değerlendirme yapma ile ilgili MEB (2013) 36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı’nda yararlı bilgiler bulunmaktadır (MEB, 2013). Bu bilgiler ışığında, sorularla, destekleyici etkinliklerle etkinliğin değerlendirilmesi yapılmalıdır. Bazı etkinliklerde değerlendirme soruları daha etkili olabilirken bazılarında destekleyici etkinliklere ihtiyaç duyulabilir. Örnek olarak Haftanın Günleri (Önder, 2020) isimli drama çalışmasında “haftanın 7 günü” gibi küçük çocukların sıklıkla karşılaşmayacakları ve gelişimsel olarak zorlayabilecek, zamanla ilgili bir kavrama yönelik olarak dramanın ardından “Hafta sonu yani tatil günlerinde neler yaparsınız? Hafta sonu ile ilgili bir resim yapalım.” yönergesiyle bir resim etkinliği yaptırılabilir. Böylece hafta içi-hafta sonu, tatil gibi kavramlar pekiştirilebilir. Zamanın yettiği ölçüde hem soru hem de destekleyici etkinlikten yararlanılabilir. Burada önemli olan destekleyici etkinliğin mümkün olduğu kadar asıl etkinlikle aynı türde olmamasıdır. Örnek olarak bir dramanın ardından bir dramayla destekleyici etkinlik yaptırmak yerine kitap okuma, resim çalışması gibi etkinlikler tercih edilebilir. Destekleyici etkinliğin türü seçilirken aktif-pasif dengesi gözetilmelidir.

Hareketli bir etkinliğin destekleyici etkinliğinin hareketsiz olması, çocukların dikkatlerini toplayabilmeleri açısından önem taşımaktadır.

Etkinlik dağarcığı: Öğretmenlerin şarkı, parmak oyunu, tekerleme, bilmece, oyun etkinlikleri yönünden dağarcığının geniş olması ve bu tür kaynakları sadece etkinlik zamanında değil gün içindeki farklı ihtiyaç durumlarında kullanma alışkanlığının olması, sınıf yönetimini kolaylaştıracaktır. Örnek olarak bir kargaşa durumunda dikkat çekmeyi sağlayabilir, etkinlik geçişlerini kolaylaştırabilir.

Bazı Önemli Noktalar

Bu alt başlıkta okula uyum ve sınıf yönetimi bağlamlarında çeşitli önemli ve uygulamada karşılaşılabilecek bazı durumlar bir arada sunulmuştur.

Okul açılmadan önce sınıfla ve sınıf dışı öğrenme ortamları ile ilgili tüm hazırlıklar tamamlanmalıdır. Bu hazırlık aşaması okula uyum ve sınıf yönetimi açısından da önem taşır. Okul açıldığında hala sınıfı düzenlemeye, eksiklerini gidermeye çalışan bir öğretmen çocuklara, gruba, sınıf yönetimine ve okula uyum süreçlerine daha az dikkat edebilir.

Çocukları tanımak açısından serbest oyunlar oldukça işe yarayabilen bir yöntemdir. Tabii serbest oyunlar sırasında öğretmen aktif bir şekilde çocukların arasında yer almalı, oyunlarına eşlik etmeli, gözlemler yapmalıdır. Serbest oyunlar çocukların başıboş bırakıldıkları ve öğretmen ile çocuk grubunun kopuk olduğu zamanlar olmamalıdır.

Çocukları tanımının yanı sıra aileleri de tanımak gereklidir. Aileyi tanıma sürecinde bireysel ve grup görüşmeleri ilk günlerde mutlaka gerçekleştirilmelidir. Aileleri bir araya toplayıp okulun gezdirildiği genel bilgilerin verildiği bir toplantının yanı sıra bireysel görüşmelerle tanışma sağlanmalıdır. Ayrıca bireysel ve grup görüşmesine ek olarak ilk günlerde okuldaki etkinliklere katılımları da okula uyum açısından yarar sağlayabilir. Bu düzenlemelerde tüm çocukların ailelerinden bir ferden (anne, baba, büyük anne/büyük baba, abla vb.) katılımının sağlanmış olmasına dikkat edilmelidir.

Okul öncesi öğretmenleri, çocukları tanıma ile sınıf ikliminin eş zamanlı ilerleyen bir süreç olduğunu unutmamalıdır. Dolayısıyla çocuklara bireysel olarak odaklanmanın yanı sıra şekillenen grup dinamiklerine de odaklanmak gereklidir.

Okul öncesi eğitim, Türkiye’de zorunlu eğitim süreci içinde yer almadığından ve çeşitli durumlar (taşınma vb.) doğrultusunda, eğitim öğretim başladıktan sonra yeni gelen çocuklarla karşılaşılabilir. Dönem başladıktan bir ya da birkaç hafta sonra gruba dahil olan çocuklarla karşılaşılabilir. Bu durum, sınıfın genelindeki okula uyum sürecinin yanı sıra sınıf yönetimini de etkileyebilir. Bu tür durumlarda yeni gelen çocukların uyum süreci için “Zaman içinde alışır, sonradan başladığı için yapacak bir şey yok, sınıf kuralları gibi konulara çok zaman ayırdık, bir daha bu kısımlara dönemeyiz.” şeklinde değerlendirmeler yapılmamalıdır.

Çocuklar, çocuktur ve kurallara uymamalarının arkasında yetişkin dünyasındaki gibi davranışlar (idareciye inat etme, kişisel duygularını işe karıştırma vb.) yoktur. Ancak evdeki, akran grubundaki problemi, öğretmenle çatışmalı bir ilişkiyi yansıtır olabilir. Davranışın altındaki nedenleri bulmak sınıf yönetimi için de geçerlidir.

Okula uyumda kademeli alıştırma önemlidir. Örnek olarak çocuklar Milli Eğitim Bakanlığının son yıllarda okul öncesi eğitim kademesinde de uyguladığı okula uyum

haftasında, her gün gittikçe artan sürelerde okula gelmektedirler. Kademeli alıştırma birçok durumda kullanılabilir. Örnek olarak okula uyum haftasında ailelerle drama salonu, okul bahçesi gibi alanlarda kısa etkinlikler yapılabilir. Sınıf kurallarının belirlenmesinde de bir anda tüm kuralları belirlemek yerine her gün bir ya da iki kural üzerinden gidilebilir.

Sınıf yönetimi ve olumlu davranış destekleme teknikleri, okul öncesi öğretmenlerinin çocukların davranışlarını yönetmek ve olumlu bir sınıf iklimi oluşturmak için kullandıkları stratejilerdir. Bu stratejiler sınıfın tamamıyla (örnek olarak, sınıf kuralları ve rutinleri oluşturarak) veya eğitimcilerin sınıflarıyla birlikte çalıştığı çeşitli çocuklar arasında (örnek olarak çocukları olumlu davranışlar için cesaretlendirmek) uygulanabilir (Jolstead vd., 2017).

Görüldüğü üzere okul öncesi eğitimdeki esneklik ilkesi, sadece programla ilgili süreçte değil okula uyum ve sınıf yönetimi bağlamında da dikkate alınması gereken bir özellik olarak ortaya çıkmaktadır.

Sonuç

Bu çalışmada, sınıf yönetimi konusu okula uyum bağlamında ele alınmıştır. Sınıf yönetimi kavramı, çok sayıda unsurdan oluşan karmaşık bir yapıya sahiptir. Okul öncesi eğitim sınıflarında da diğer eğitim kademelerinde olduğu gibi sınıf yönetimi ile okula uyum süreci eş zamanlı olarak başlar ve ilerler. Bu bağlamda, sınıf yönetiminin okula uyum haftalarıyla sınırlı kalmaması gerekliliğini belirtmekte fayda olacaktır. Bu çalışmada okula uyum kavramı doğrultusunda açıklamalar yapılmış olup, sınıf yönetiminin eğitim öğretim yılı boyunca aktif bir süreç olarak devam edeceğinin altını çizmek gerekiyor.

Unutulmamalıdır ki, okul öncesi eğitimin diğer eğitim kademelerine göre birtakım farklılıklar (işleyiş, çocukların gelişim düzeyleri ve bu doğrultuda ilgi, istek ve ihtiyaçlarının farklılaşması, ailelerin sürece aktif bir şekilde dahil edilmeleri gibi) barındırması, sınıf yönetiminde de farklılıklar meydana getirebilmiştir. Okul öncesi eğitimin kendine has özellikleri, bu süreçteki çalışma koşulları gibi durumlar, sınıf yönetimi ve okula uyum bağlamında da diğer eğitim kademelerine göre birtakım farklılıklar oluşturabilmektedir. Öncelikle okul öncesi öğretmenlerinin bu farklılıklara hazırlıklı olması gereklidir. Ancak sınıf yönetimi sürecinin farkında olduğunda, çocukları tanıyıp, çocuklarla iş birliği yapmaya hazır olduğunda da üstesinden rahatlıkla gelinebilecek bir süreçtir.

Sınıf yönetimi birçok farklı unsurun yanı sıra özellikle okulun ilk haftalarında okul öncesi öğretmenin farkındalığı ile şekillenebilecek bir kavramdır. Bu nedenle öğretmen, kendine, çocuklara, ailelere, grup dinamiğine, ortama, programa yönelik yüksek düzeyde farkındalığa sahip olmalıdır. Ayrıca bu çok yönlü farkındalığın eş zamanlı olarak gelişmesi gerekmektedir. Bu sayede okul öncesi öğretmenleri hem sınıfı tanıyabilecek hem de sınıf yönetimi ve okula uyum süreçlerini daha rahat ve gerçekçi bir şekilde yönetebilecektir.

Sınıf yönetimi ile okula uyum sürecinin ortak yönü, etkileşim halindeki iki değişken olmalarıdır. Kurallar, rutinler, iletişim ve etkinlikler, okula uyum ve sınıf yönetiminin ortak noktalarından bazılarını oluşturmaktadır. Bununla birlikte şu noktalar da okula uyum ve sınıf yönetiminin eş zamanlı işleyişinde önem taşımaktadır: Eğitim öğretim başlamadan önce öğrenme ortamlarının hazırlanması gereklidir. Serbest oyunların çocukları tanımak için önemli bir araç olduğu unutulmamalıdır. Çocukları tanımının yanı sıra aileleri de tanımak gerek okula uyum gerekse sınıf yönetimi açısından gereklidir. Çocukları tanıma ile sınıf iklimi, birlikte gelişim gösteren dinamiklerdir. Dolayısıyla çocuklara bireysel olarak odaklanmanın yanı sıra şekillenen grup dinamiklerine de odaklanmak gereklidir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Beyanı: Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sunmuşlardır.

Araştırma Yayın Etiği: Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

KAYNAKÇA

- Berger, R. H., Valiente, C., Eisenberg, N., Hernandez, M. M., Thompson, M., Spinrad, T., ... Southworth, J. (2017). Effortful control and school adjustment: The moderating role of classroom chaos. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 53, 108-119.
- Bohn, C. M., Roehrig, A. D., & Pressley, M. (2004). The first days of school in the classrooms of two more effective and four less effective primary-grades teachers. *The Elementary School Journal*, 104(4), 269-287.
- Bull, S., Feldman, P., & Solity, J. (1987). *Classroom management: Principles to practice* (1st ed.). Routledge.
- Centre for Education Statistics and Evaluation (2020), *Classroom management - creating and maintaining positive learning environments*, NSW Department of Education, cese.nsw.gov.au. Erişim tarihi: 01.01.2024.
- Chi, S. A., Kim, S. H., & Kim, N. H. (2018). A study of school adjustment related variables. *South African Journal of Education*, 38(2), 1-18.
- Cobbold, C., & Boaeteng, P. (2016). How confident are kindergarten teachers in their ability to keep order in the classroom? a study of teacher efficacy in classroom management. *Journal of Education and Practice*, 77(36), 181-190.
- Coffee, G., & Kratochwill T. R. (2013). Examining teacher use of praise taught during behavioural consultation: implementation and generalization considerations. *Journal of Educational and Psychological Consultation* 23(1), 1-35.
- Farmer, T. W., Goforth, J. B., Hives, J., Aaron, A., Jackson, F., & Sgammato, A. (2006). Competence enhancement behavior management. *Preventing School Failure*, 50(3), 39-44.
- Fogelgarn, R. K., Burns, E. A., & Lewis, R. (2020). Hinting as a pedagogical strategy to promote prosocial behaviour. *Educ. Action Res.* 29, 1-17.
- Galini, R., & Kostas, K. (2014). Practices of early childhood teachers in Greece for managing behavior problems: A preliminary study. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 152, 784-789.
- Harrison, L. J., Wong, S., Press, F., Gibson, M., & Ryan, S. (2019). Understanding the work of Australian early childhood educators using time-use diary methodology. *Journal of Research in Childhood Education*, 33(4), 521-537.
- Hemmeter, M. L., Ostrosky M., & Fox, L. (2006). Social and Emotional Foundations for Early Learning: A Conceptual Model for Intervention. *School Psychology Review* 35(4), 583-601.
- Hutchings, J., Daley, D., Jones, K., Martin, P., Bywater, T., & Gwyn, R. (2007). Early results from developing and researching the WebsterStratton Incredible Years Teacher Classroom Management Training Programme in North West Wales. *Journal of Children's Services*, 2(3), 15-26.

- Johnson, C., Ironsmith, M., Snow, C.W. et al. (2000). Peer acceptance and social adjustment in preschool and kindergarten. *Early Childhood Education Journal* 27, 207–212.
- Jolstead, K. A., Caldarella, P., Hansen, B., Korth, B. B., Williams, L., & Kamps, D. (2017). Implementing positive behavior support in preschools: An exploratory study of CW-FIT Tier 1. *Journal of Positive Behavior Interventions*, 19(1), 48–60.
- Kaihoi, C. A., Braun, S. S., Bottiani, J. H., & Bradshaw, C. P. (2023). Contextual factors contributing to variability within middle school teachers' observed classroom management and student engagement. *Psychology in the Schools*, 60, 4117–4142.
- Korpershoek, H., Harms, T., de Boer, H., van Kuijk, M., & Doolaard, S. (2016). A meta-analysis of the effects of classroom management strategies and classroom management programs on students' academic, behavioral, emotional, and motivational outcomes. *Rev. Educ. Res.* 86, 643–680.
- Ladd, G. W., Birch, S. H., & Buhs, E. S. (1999). Children's social and scholastic lives in kindergarten: Related spheres of influence? *Child Development*, 70, 1373–1400.
- Lee, P., & Bierman, K. L. (2015). Classroom and teacher support in kindergarten: Associations with the behavioral and academic adjustment of low-income students. *Merrill-Palmer Quarterly*, 61(3), 383–411.
- Li, J. B., & Lau, E. Y. H. (2019) Teacher–student conflict and preschoolers' adjustment in the transition to primary school: the role of child self-regulation and parents' positive relations with others, *Early Education and Development*, 30(3), 423–437.
- Maag Merki, K., Wullschleger, A., & Rechsteiner, B. (2023). Adapting routines in schools when facing challenging situations: Extending previous theories on routines by considering theories on self-regulated and collectively regulated learning. *J Educ Change* 24, 583–604.
- McGettigan, I., & Gray, C. (2012). Perspectives on school readiness in rural Ireland: The experiences of parents and children. *International Journal of Early Years Education*, 20(1), 15–29.
- MEB (2013) 36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı.
- MEB (2023). Okula Uyum Eğitimlerine İlişkin Kılavuzlar. <https://tegm.meb.gov.tr/www/2023-2024-egitim-ogretim-yili-okula-uyum-egitimlerine-iliskin-kilavuzlar-yayinlanmistir/icerik/797>
- Ming-Tak, H. (2008). Understanding classroom behaviour and situations. (Eds. H. Ming-Tak & L. Wai-Shing General Series Editor: K. J. Kennedy) *Classroom management: Creating a positive learning environment*. (pp. 1-21) Hong Kong University Press.
- Morris, P., Raver, C. C., Milenky, M., Jones, S., & Lloyd, C. M. (2010). Making preschool more productive how classroom management training can help teachers. *MDRC*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED514651.pdf>
- Nelsen, J., Lott, L., & Glenn, S. (2000). *Positive discipline in the classroom*. (Rev. ed.) Rocklin, CA: Prima Publishing.
- Paramita, P., Anderson, A., & Sharma, U. (2020). Effective teacher Professional learning on classroom behaviour management: A review of literature. *Austral. J. Teach. Educ.* 45, 61–81.
- Önder, A. (2020). *Erken çocukluk eğitiminde drama*. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi yayınları.
- Park, J. A. (2022). *Classroom management tips for early education teachers*. <https://www.teachertrainingasia.com/teaching-blog/1016-Classroom-Management-Tips-For-Early-Education-Teachers-blog.php> Erişim tarihi: 05.01.2024.
- Perlman, M., Falenchuk, O., Fletcher, B., McMullen, E., Beyene, J., & Shah, P. S. (2016). A systematic review and meta-analysis of a measure of staff/child interaction quality (the Classroom Assessment Scoring System) in early childhood education and care settings and child outcomes. *PLoS ONE*, 11(12), e0167660.

- Rawlings L., R., Allanson, P. B., & Notar, C. E. (2017). Routines are the foundation of classroom management. *Education*, 137(4), 398-412.
- Sabancı, A., Altun, M., & Uçar Altun, S. (2018). Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve velilerin görüşlerine göre ana sınıfı eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 24(2), 339-385.
- Shin, I. S., & Chung, J. Y. (2009). Class size and student achievement in the United States: A meta-analysis. *KEDI Journal of Educational Policy*, 6(2), 3–19.
- Sullivan, A., Johnson, B., Owens, L., & Conway, R. (2014). Punish them or engage them? Teachers' views of unproductive student behaviours in the classroom. *Australian Journal of Teacher Education*, 39(6), 43–56.
- Schulting, A. B., Malone, P. S., & Dodge, K. A. (2005). The effect of school-based kindergarten transition policies and practices on child academic outcomes. *Developmental Psychology*, 41(6), 860–871.
- Valiente, C., Lemery-Chalfant, K., & Reiser, M. (2007). Pathways to problem behaviors: Chaotic homes, parent and child effortful control, and parenting. *Social Development*, 16(2), 249–267.
- Wai-Shing, L. (2008). Effective classroom management. (Eds. H. Ming-Tak & L. Wai-Shing General Series Editor: K. J. Kennedy) *Classroom management: creating a positive learning environment*. (pp. 45-63) Hong Kong University Press.
- Webster-Stratton, C., Reinke, M., Herman, K. C., & Newcomen, L. L. (2011). The Incredible Years Teacher Classroom Management Training: The methods and principles that support fidelity of training delivery. *School Psychology Review*, 40(4), 509-529.
- Whitebook, M., Phillips, D., & Howes, C. (2014). *Worthy work, STILL unlivable wages: The early childhood workforce 25 years after the National Child Care Staffing Study*. Berkeley, CA: Center for the Study of Child Care Employment.
- Winderlich, K. (2017). *Routines: Opportunities for learning and connecting*. <https://thespoke.earlychildhoodaustralia.org.au/routines-opportunities-learning-connecting/> Erişim tarihi: 4.01.2024.

Extended Summary

The subject of classroom management was discussed in the context of school adjustment in this study. The concept of classroom management has a complex structure consisting of various elements. As in other education levels, the classroom management and school adjustment process begins and progresses simultaneously in preschool education classes. However, some differences in preschool education (such as functioning, children's development levels and the differentiation of their interests, wishes and needs accordingly, and the active involvement of families in the process) can also create differences in classroom. The unique characteristics of preschool education and subjects such as working conditions may create differences in the context of classroom management and school adjustment. On the other hand it is a process that can be easily overcome if one is aware of the classroom management process, knows the children, and is ready to cooperate with the children on this issue.

As well as many different elements, classroom management is a concept that can be shaped by the awareness of the preschool teacher, especially in the first weeks of school. For this reason, teachers must have a high level of awareness of themselves, the children, families, group dynamics, environment, and program. School adjustment and classroom management

are two processes that develop simultaneously and affect each other with the first days of school. Rules, routines, communication and activities are some of the common points of school adjustment and classroom management. Thus, the following points are also important in the simultaneous functioning of school adjustment and classroom management: Learning environments should be prepared before education begins. It should be considered that free games are an important tool for getting to know children. In addition to knowing the children, getting to know the families is also necessary in terms of school adjustment and classroom management. Getting to know children and classroom climate are dynamics that develop together. Therefore, in addition to focusing on individual children, it is also necessary to focus on the group dynamics that have taken shape. Since pre-school education is not included in the compulsory education process in Turkey and due to various situations (moving, etc.), children that are new to school may be encountered after education begins. Children who join the group one or a few weeks after the term begins can also be encountered. This may affect classroom management as well as the overall classroom adjustment process. In such cases, for the adjustment process of new children, evaluations such as; "They get used to school over time, there is nothing to do because the student started late, we spent a lot of time on subjects such as classroom rules, we can't go back to these parts again." should not be made. Children are children, and their disobedience to the rules is not caused by behaviours similar to those of adults (such as stubbornness towards the administrator, involving personal feelings, etc.). However, this may reflect a problem at home or in the peer group or a conflicting relationship with the teacher. Finding the underlying reasons of behaviour is also a matter of classroom management. Gradual orientation is important in adapting to school. For example, during the school adjustment week, which has been implemented by the Ministry of National Education in preschool education in recent years, children come to school for increasingly longer periods of time every day. Gradual orientation can be implemented in various situations. For example, short activities can be held with families in areas such as the drama hall and the school garden during the school adjustment week. When determining classroom rules, one or two rules can be used every day instead of determining all the rules at once. Classroom management and positive behaviour supporting techniques are strategies that preschool teachers use to manage children's behaviour and create a positive classroom climate. These strategies can be implemented with the entire class (for example, by establishing classroom rules and routines) or among various children educators work with in their classroom (for example, encouraging children for positive behaviour). It is evident that the principle of flexibility in preschool education emerges as a feature that should be taken into consideration not only in the program-related process but also in the context of school adjustment and classroom management.